

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:23	19:26	19:23
יציאה:	20:13	20:16	20:13
ר"ת:	21:09	21:06	21:09

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:04

פרשת פנחס

עלון מס': 421

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

שאלת השאלות!

יתברך, לא מעלה ולא מורידה במאומה. "אשרי הגבר אשר שם יהוה מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב" (תהלים מ, ה). מסבירים חז"ל שפסוק זה נאמר על יוסף הצדיק שפנה לבקש עזרה משר המשקים שיוציאו מבית האסורים. יוסף הצדיק נענש בעוד שנתיים בבית האסורים בגלל שתי מלים שאמר 'זכרתי' ו'הזכרתי'.

מיד נשאלת השאלה - מה חטאו של יוסף הצדיק? הוא עשה השתדלות קלה מאד? אדם שנמצא בבית האסורים, על לא עול בכפו, ופוגש שם שר חשוב בבית המלך יכול לבקש את עזרתו במלים ספורות. ואם כן, מדוע נענש על השתדלות זו יוסף הצדיק? ועוד שהזכר בזה לגנאי לעולם ע"י שנחלק הדבר בספר תהלים.

התשובה לדבר פשוטה מאד. יוסף הצדיק זכה שהבורא יתברך נגלה אליו בכל מעשיו כמו שאמר הכתוב: (בראשית לט, ב) "ויהי יהוה את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי". ופרשו חז"ל ששכינה שרתה על מעשיו של יוסף, וכל פעלה שעשה בבית אדוניו הצליח בה מעל הטבע. כמו כן זכה יוסף ללמוד תורה עם גדול הדור, יעקב אבינו, ולראות נסים גלויים בכל גגע, וכיון שפך מצפה הקב"ה מיוסף הצדיק לדעת שאין השתדלות מועילה במאומה ובנדאי לא לבקש עזרה ממצרי שהיה שונא את יוסף, כמו שאמר לפרעה (בראשית מא, יב) "ושם אתנו נער עברי עבד לשור הטבחים". והסביר רש"י שהתכוון בזה לבזותו בעיני פרעה.

לכן נענש יוסף הצדיק. בדרגתו הגבוהה היה יודע שהקב"ה הוא המחליט הבלעדי מתי ישתחרר מבית האסורים, ובדיו של הקב"ה לשחררו מיד ללא כל השתדלות, וכיון שפך השם יתברך מצפה ממנו שלא יפנה אל רשעים לבקש את עזרתם. לכן נענש יוסף הצדיק על השתדלותו בשנתיים נוספות בבית האסורים.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

שאלת השאלות בנושא הבטחון היא כמה השתדלות צריכים אנו לעשות? האם לעבד שעות נוספות בעבודה כשהמצב דחוק? או אולי לחפש עבודה נוספת? האם צריך ללכת לרופא כשלא מרגישים טוב, ואולי לחפש את הרופא הטוב ביותר? האם לקחת הלוואה מהבנק כדי לקנות דירה, או שמא נחפה שישלח לנו הבורא את כל הסכום הנדרש עבור הדירה? האם לבצע טפולי פוריות כשלא נפקדו בני הזוג כמה שנים בילדים? האם לשכנע את המעביד שיעלה לנו את המשכורת או שנסמך על הבורא שיתן לנו ממקום אחר? האם לבצע בדיקות בזמן ההריון כדי לבדק שהעבר בסדר או שנסמך על הבורא בזה? האם הבעל שהוא אברך יצא לעבודה כשהמצב הכלכלי קשה? האם לפנות לשדכניות נוספות כשלא מוצאים את הזוג? האם לפנות למתוכים כדי למצא דירה או שנסתפק בחפוש עצמי?

על כל שאלות אלה אנסה לתת תשובה כפי מה שחנני הבורא יתברך:

הקב"ה ברא בטבע העולם את הצרך בהשתדלות כדי לנסות את האדם האם לאחר שעשה השתדלות יאמין שהתוצאה היא ממנו יתברך בלבד. למשל, אדם שעבד למחיתו במשך חדש שלם וקבל את משכורתו מאת המעסיק. נסיון גדול עומד בפניו להמשיך ולהאמין שהכסף הזה כבר נקבע בעבורו מראש השנה, כמו שמביאה הגמרא (ביצה טז.) "מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד לראש השנה". העבדה שהוא עבד חדש ימים לא תשנה במאומה. וכן כשאדם הולך לרופא ומקבל תרופה לכאבו ומתרפא, הוא עומד במבחן האמונה. התרופה אינה מועילה, אלא בגזרת הבורא יתברך הוא נתרפא.

כך בכל השתדלות שאדם עושה בעולם התוצאה היא מאת השם יתברך ותלויה רק ברצונו יתברך. ולכן צנה הבורא על ההשתדלות כדי לבחון את עמו ישראל האם יאמינו וידעו כי כל השתדלותם היא בגדר צווי מאתו

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמתו לברכה ורפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

יש לכם שמחה במשפחה?
ברית. חתונה. בר מצוה.

דיועה הסטלה לקיים טעודת ערים באותו היום לנשים שזין לבם בתרומה של 400 ש"ח הפתחות ב"ססססס" מחו שותפים להכיל לשולה ססססס ועשרים איש להצלתם

להשתתפות ח"ג: 03-8000770

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

אדם שצריך לבלוע כדור ואין לו מים אלא סודה האם צריך לברך?

מי ששותה מים שלא לצמא, אלא רק כדי לבלוע כדור וכדו' אינו מברך על אותה השתייה, אולם אם שותה שאר משקים שנהנה בהם מברך אף ששותה שלא לצמא, ולגבי סודה נחלקו הפוסקים האם היא בכלל מים או לא, ולהלכה אין לברך.

[הנה בש"ע סי' רד סעיף ז, מבואר דהשותה מים משום שחונקתו אומצא אינו מברך לא לפניו ולא לאחריו, אולם אם שותה לרפואה ויש לו הנאה מברך כמבואר שם סעיף ח. וא"כ בסודה לכאורה מאחר ונהנה צריך לברך, וכן העלה להלכה בשו"ת שבט קהתי ח"ב סי' כקג. ולמד דבריו מתשובת מהרש"ם ח"ג סי' שעו, ע"ש. וכ"כ בספר אדרת תפארת ח"ב סי' ו' וח"ג סי' ז, ובספר חזון אליהו סי' ח בשם הגאון הנאמ"ן, ועוד. ולענ"ד יש לחלק דדוקא שהנאה מעצם המשקה אמרינן דצריך לברך וכנ"ל, משא"כ הכא דאין הנאה מצד המשקה עצמו כי אם מצד הגזים שבמשקה בזה, אי"צ לברך אף שנהנה. ושו"ר שכ"כ בשו"ת אשר חנן ח"א סי' יט, ועכ"פ מידי ספק לא יצאנו וסב"ל].

האם מותר לברך על המחיה בעמידה?

צריך לברך בישיבה כדין ברכת המזון.

[ע"פ ש"ע סי' קפג סעיף י וכדין ברכת המזון כמבואר שם סעיף ח, ובתוס' ברכות נא ע"ב כתוב רמז לדבר ואכלת ושבעת וברכת, קרי ביה, ושב עת ברכת].

אדם שמברך ברכת המזון ושומע קדיש האם צריך לענות?

אינו מפסיק לענות וכדין העומד באמצע התפילה, אלא מפסיק בשתיקה ושומע השליח ציבור כדין שומע כעונה.

[כמבואר בש"ע סי' קד לענין תפילה, ובסי' קפג סעיף ח, לגבי ברכת המזון. ובחזו"ע ברכות עמ' פד. וה"ה לגבי ברכת מעין שלוש, שדינה כברכת המזון.]

שמעתי שצריך להסתכל בנרות שבת בליל שבת ורציתי לשאול מתי צריך להסתכל בתחילת הקידוש או בסופו?

כשמגיע מבית הכנסת יסתכל בנרות, ולאחר מכן יסתכל שוב בתחילת הקידוש כשאומר ויכולו.

[ענין הסתכלות בנרות שבת נזכר כבר במהרי"ל במנהגים שבת ב, וכן בשעה"כ דף לו ע"ד, וסז ע"א וע"ב. וברמ"א סי' רעא סעיף י. ושם לא נתבאר מתי בדיוק זמן הסתכלות, ובאליה רבה שם ס"ק כא כתב שהוא בזמן אמירת ויכולו, ומ"ש שיסתכל גם שנכנס לביתו, כן הוא בבן איש חי ש"ב בראשית אות כט]

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

זכות הרבים

פעם הגיע אברך אחד ובישר למרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בהתרגשות כי פתח בשכונתו בית כנסת "חניכי הישיבות" לאברכים ספרדים, ומתפללים שם כמאה וחמישים אברכים 'על טהרת האברכים'. במקום שמרן יגיב בשמחה, כפי שציפה אותו אברך, מרן הביע מורת רוח, ואמר: "כי כל אותם אברכים יתנו את הדין על כך שהם מתפללים יחד, במקום שכל אחד ילך לחזק בית כנסת אחר ולמסור שם שיעורים!"

ובספרו ענף אבות כתב: "כמו שאדם צריך להפריש מעשר, עשירית מכל דבר, כך חובה עליו להפריש עשירית מזמנו ללמד תורה ומצוות לאחרים. ואפילו שעל ידי זה הוא מתבטל מלימוד תורה".

ועיין שם עוד (עמ' שעא), שהביא בשם הזוהר הקדוש: "שאלו היו יודעים האנשים את מעלת מזכי הרבים, היו רודפים בכל כוחם אחריה, כמי שרודף ורץ אחרי החיים שלו".

(הנהגות אמונה מעשית לגאון הרב חיים רבי שליט"א).

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

שכנוע א - מנצחים מכל היבט

במאמר זה נתמקד כיצד דוד המלך החל לשכנע את שאול שהוא ראוי להילחם עם גוליית, וכפי שמבאר המנחה קטנה (שמואל א יז, לב) דוד המלך טען שאין לשאול מה להפסיד אם ילחם עם גוליית, מפני שאם ינצח יתלו את הכבוד במלך, שיאמרו כולם ששאול אפילו לא טרח להיענות לקריאתו של גוליית להילחם עמו, ותחת זאת שלח את אחד עבדיו הזוטרים להכות את גוליית, והנה הקטן שבשארל ניצח את החזק שבפלישתים, ואין לך כבוד רב מזה, וגם אם דוד יפסיד מול גוליית, לא יהיה בכך כל ביוון למלכות, משום שתמיד יוכלו לטעון שדוד לא היה מיומן דיו להילחם עם גוליית, וכעת ישלחו מישהו מתאים.

גביהא בן פסיסא

כעין טענה זו מצינו בגמרא (סנהדרין צא ע"א), כאשר תבעו הכנענים (בני אפריקה) את עם ישראל לפני אלכסנדר מוקדון שארץ ישראל שייכת להם, ואף נקראת בתורה 'ארץ כנען',

חששו שאלכסנדר יעניש אותם שהם שוהים על אדמה שאינה שלהם, ולכן גם הם קמו וברחו לאפריקה כשהם מותירים מאחוריהם רכוש רב שדות וכרמים, הגמרא מציינת שאותה השנה היתה שנת השמיטה, ואולי יש בכך רמז, שבשנה שבה עם ישראל שומר על קדושת הקרקע, שמרה התורה את קרקעותיה של ארץ ישראל רק עבור עם ישראל, ומסיימת הגמרא, שאותו היום (כ"ד ניסן) נהפך ליום שמחה לישראל. ונראה שאסטרטגית השכנוע של גביהא בן פסיסא להיבחר כנציג חכמי ישראל, היה מושתת על צורת השכנוע שהציג דוד המלך בפני שאול.

שאול הושיע להי דוד

אך למרות דבריו המשכנעים של דוד המלך, שאול דחה את דבריו משום שסבר שאין כאן שני צדדים האם דוד ינצח או יכשל, אלא יש כאן צד אחד בלבד, והוא 'כישלון ודאי', משום שגוליית הוא איש מלחמה מנעוריו, ומיד כשיבוא דוד לקראתו, יכה אותו ויהרגנו.

"המלך דוד"

ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך.

ממתין לך באתר: "אופקים בוקס"

ואלכסנדר מוקדון ביקש את התייחסותם של חכמי ישראל לטענה, היה שם לוי שנקרא בשם 'גביהא בן פסיסא', שהיה חכם גדול, ונקרא כן על שם מראהו החיצוני שלא היה כל כך נאה, 'גביהא' משום שלא היה גבוה אלא נמוך, ו'פסיסא' הוא על שם הגיבנת שבגבו, גביהא ביקש מחכמי ישראל למנות אותו לנציגם של עם ישראל להשיב על טענות בני אפריקה, כאשר יש בהופעתו רק סיכוי להצלחה, לדבריו, אם ינצחו אותו בני אפריקה בטענותיהם, יוכלו חכמי ישראל לערער על העימות, בטענה שגביהא הוא מן ההדיוטות שבעם ישראל, וכעת ישלחו אחד החכמים המלומדים להשיב על טענות בני אפריקה, ואם גביהא ינצח, יוכלו ליטול את הכבוד, ולומר שתורת משה רבינו נצחה את בני אפריקה, חכמי ישראל קיבלו את טענתו, והסמיכו אותו לדון בשמם לפני אלכסנדר מוקדון, הדיון נקבע ליום כ"ד ניסן, ואכן גביהא בן פסיסא הוכיח לאלכסנדר מוקדון מן המקראות, שארץ ישראל שייכת לעם היהודי, לבני אפריקה לא היה מה להשיב, ולכן הם ביקשו פסק זמן של שלושה ימים, שבמהלכם ברחו לאפריקה. השמועה על תוצאות הויכוח הגיעה לארץ ישראל, והכנענים בני אפריקה ששהו בארץ

יומא טבא לרבנן
שאלות ותשובות
יגאל לבי
במכון יגיע אומר
03-8000770

שותפים!
ממשיכים בבניה
ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום!
03-8000770
ניתן להנציח להצלחת/לרפואת/לע"ג

בשבת והלל לה יחיד
שמיים או להדין
כי לא להם השם
"שיעורי הרב יגאל כהן"
03-8000770

לאשת החיל

מבוגר אחד שיאמין בו

כשאמא מאמינה בילד שלה – הוא יצליח. נקודה.

אנחנו לא מתארות עד כמה גדולה ההשפעה של אמא על ילדיה. ברגע שאמא מאמינה בלידה, באמת, לא במשחק, שילד שלה יש לב זהב, תעניק לו יותר, כי הוא לא מסתדר לבד (לדעתה). היא תדבר ובעל יכולות מיוחדות - הוא באמת יהיה כזה.

כשאמא תגיד בליבה שהילד הזה הוא בטוח יהיה בעיית בכיתה / מפריע בגן / ריגשי מידי ולא מפותח לגילו.. כך הילד יגדל ויהיה, ולא בגלל שהיא ניבאה את העתיד. אלא רק בגלל שכך היא גידלה אותו, על מצע ההרגשה הזו שלה. אמא שחושבת שהילד שלה הוא ילדוּתִי ותנוּקִי, ואין הוא יסדר בכיתה.. אוטומטית תפנק אותו יותר, תעניק לו יותר, כי הוא לא מסתדר לבד (לדעתה). היא תדבר אליו בהתאם למה שהיא חושבת שהוא מסוגל להבין.. ואז לא פלא שכך הוא יהיה. לעומת זאת, אמא שמאמינה בילד שלה (וגם אם יש לו קושי מסוים), הוא יוכל לצלוח את החיים ולעבור הלאה – האמונה החזקה של אימו בו, נוסכת בתוכו את הכוחות להתמודדות. זה נותן לו כוחות בלי שהוא ידע או יבין מהיכן זה נובע. זה עמוק בנפש פנימה, מאמא לילד, אין עמוק מזה.

גם אם הילד שלך נראה לך מאוד מתקשה בתחום מסויים, תנסי לעבוד על ההסתכלות שלך כלפיו, תתחילי לראות מה כן טוב בו ותגדילי את זה. כל הזמן תשניני לעצמך עד כמה הוא טוב וכך מיד תעבירי אליו בהרגשה את האמונה הזו בו, גם אם כל העולם לא מאמין בילד שלך.. מספיק אחת (ובמיוחד אמא) שעמוק בליבו הוא ידע שאוהבת אותו באמת ובאמינה בו למרות הכול. זה נרכש, כדאי לעבוד על זה בכל גיל.

נוסף על כך, התגובות שלך מאוד משפיעות. כשילד נופל, או כשאת רואה ג'וק בבית – ככל שהאמא תגיב בבהלה וחרדה, כך הילד יגיב כשיקרו לו חוויות מעין אלו, והוא יכניס לליבו שחוויה כזו גורמת ללחץ ולחרדה (לעיתים זה יוצא מפרופורציה והופך להיות מעבר לנורמה). דוגמה: כשישנה הפסקת חשמל פתאומית בבית, ואין תאורת חירום, כיצד את מגיבה? תדעי שבאותו רגע הילדים לא יודעים איך להגיב, הם מסתכלים עלייך ולומדים בשידור חי, באינסטינקט, כיצד להתמודד עם הסיטואציה. האם את מגיבה בלחץ או ברוגע? האם את מוצאת בזמן הזה משהו נחמד וטוב, מדליק נרות ועושה אווירה נעימה ורגועה? או שאת נלחצת ועושה היסטריה ורעש? כך הילד לומד איך להגיב, ומעבר לתגובה – הוא לומד איך להרגיש! שזה יותר חמור. נכנס לו ישירות אל הלב, הלחץ והחרדה שאמא מקרינה, וזה יכול להתפתח למקומות לא טובים בעתיד.. ככל שכניסי ללב ילדיו פחדים שאינם מוצדקים, נגרום להם לחיות בעולם שכל דבר קטן עלול להטריד את שלוותם, להלחץ ולהכניס עמוק ללב לחץ וחרדה.

בסיטואציות אחרות, לא בנין מדוע הילד הלחץ כל כך מהר, מדוע הוא צועק, מדוע הוא היסטרי... ואפילו נכעס עליו שהוא מגיב ככה. אך אנחנו לא מבינות שזו מראה, שמראה לנו את עצמנו בסיטואציות דומות / מקבילות (בעיני הילד). הילד מחקה אותנו בלי שנרצה, בדיוק ברגעים שלא שמנו לב, שיוצאת לנו תגובה אינסטינקטיבית של פחד, לחץ, צעקה, היסטריה – הם מקליטים ומעתיקים לחוויות נוספות, וגרוע מכך, מכניסים לתוך הלב פנימה שכך צריך להרגיש (לא רק להגיב). לא נצפה מעצמנו להיות מושלמות ולא להגיב בבהלה לשום מצב, אלא רק לשים לב לנושא, ונשתדל פחות להילחץ ופחות להלחץ.. לפחות בסיטואציות שלא מצדיקות את התגובה הזו. כי היסטריה לא מועילה. והכי חשוב, להאמין בכל נשמה שנתנו לנו כפיקדון שהיא הטובה ביותר ואין טוב ממנה. לא בזכותנו כמובן, אלא בזכות השותף המרכזי, כי מה שהקב"ה ברא הוא וודאי מושלם. שבת שלום!

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

החוב שענב את הכניסה לנן עזן

בפרשת השבוע מזכיר עזני הקרבת התמידים בכל יום, את קרבן התמיד בשחר וקרבן התמיד בין הערבים, אין פאן המקום להאריך בענין מעלת קרבן התמיד אבל נזכיר בקצרה שבהקדמה לעין יעקב מובא מחלקת בענין הפסוק הכולל הכל, ורבי שמעון בן פזי הביא 'את הנבש האחד תעשה בבקר' מה ענין פסוק זה? ענין התמידות. ספר הרה"ג גואל אלקריף שליט"א ספור מדהים שנבדקו הפרטים לאשורם. בשכונת נה יעקב בירושלים יש רחוב בשם שדרות נה יעקב. ברחוב הזה יש מכלת הנקראת 'מכלת מינה'. בשכונה התגורר יהודי פנסיונר שהיה קונה במכלת באופן קבוע והיה קונה בהקפה, ובכל 15 לחדש למינים לשהיה מקבל את הפנסיה שלו היה מגיע

פנינים מהפרשה

הכאב האמתי

בימי בין המצרים אנו מכבים את חסרוננו של בית המקדש. ויש להתבונן במה בעצם מתבטא חסרון וכאב זה? מסתבר שכל אחד רואה את הכאב מזווית אחרת, ועל זה אפשר לומר: אמר לי מה כאבך ואמר לך מי אתה... אך לפני כן סלחו לנו אם 'כאב' כשנקדים משל 'פואב': אדם אחד גר בשכירות בבית קטן ודל, ורצה בכל מאודו לקנות דירה משלו. לשם כך קמץ מפתו ומלחמו וחסך פרוטה לפרוטה עד שאחרי הרבה שנים הצליח לחסך מאה אלף דולר. יום אחד קבל הצעה נדירה לקנות דירת פאר גדולה במחיר מצחיק. הדירה אמנם שנה מליון דולר, אך יותר גלולה, כשהאם גלתה את האסון, הוא לפעל, היא מצעת במחיר מציאה - מאה אלף דולר. בדיוק הכסף שהצליח לחסך.

שש ושמוח רץ אותו אדם לביתו כדי לקחת את הכסף השמור בארון ולקבל סוף את דירת חלומותיו. אך מה שראה כשנכנס לבית היה חלום בלהות... רעיתו וילדו הרך ממורים בבכי, ועל הרצפה מפזרים שטרות הכסף גזורים לחתיכות קטנות. מסתבר שבנו חפש דפים לגזירה, נזר בארון ומצא את השטרות. כשהאם גלתה את האסון, הוא כבר השלים את המלאכה וגזר את הדולר האחרון! מתוך אבדן עשתונות על אבדן הכסף, הפתה האם את הילד על פה ידו, ועתה שניהם בוכים. לאב לא נותר אלא להצטרף ל"מקהלה"... נמצאו כלם בוכים, אך כל אחד מסבה אחרת. הילד - על המכה שקבל, האם - על מאת אלפי הדולרים שהילד אבד, ואלו האב על דירת הפאר השנה מליון דולר שנגזר עליו להפסיד.

בעזרת משל זה, מבאר הגאון רבי זמיר כהן שליט"א בספרו "האדם במעגל השנה" (עמ' ש"א) את הפער שיש בין הבוכים על הגלות, ארבע דרגות של התבוננות יש, וכל אחד מביט על הכאב בהתאם לרמתו הרוחנית.

הדרגה הנמוכה והשטחית ביותר היא הכאב הפרטי - האדם הפשוט בוכה רק על הצרות הפרטיות שלו. הוא מתאבל על חרבן בית המקדש ומצפה למשיח כדי שפונקס תו תשתפר ויוכל בקלות לשלם את המשכנתא הרבוצת על שכמו.

דרגה גבוהה יותר היא הכאב הכללי - כאב על הצרות שכלל עם ישראל סובל בגלות - מלחמות, אנטישמייות, טרור שלא נגמר ועוד, מתוך תקנה שבבואת הגאולה יצאו עם ישראל מצרה לרוחה.

הדרגה השלישית המעמיקה והפנימית יותר היא הכאב הרוחני - כאב על הרחוק הרוחני השורר בעם בעטיה של הגלות.

אולם הדרגה הגבוהה ביותר מעל כלם והיא העקר היא כאב השכינה - מאז שיצא עם ישראל לגלות, גם "שכינתא בגלותא" (כמובא ב"פתיח אליהו"). ויותר משאנו מצטערים על עצמנו, יש לנו להצטער על צער השכינה שנגרם בעוונותינו. הקדוש ברוך הוא, שהוא אב אוהב, כואב על מצבם הרוחני של ילדיו וגם כואב מכך שילדיו סובלים רבות את צער הגלות הקשה. הצפייה העקרית לגאולה נובעת אפוא מהסבה הזו - לשים די לצעריו של ה'.

על מנת להמחיש שהכאב על צער השכינה הוא הנכון והעקרי, מביא הגר"ז כהן משל קולע: למלך אחד היה בן פורק על שיום אחד נתפס בשד חמור. בחקי המדינה אין אפליות, ועל יורש העצר נגזרו חמש שנות מאסר בתנאים קשים: לחם יבש, מים דלוחים ושנה על הרצפה. והנה בערב, בעת שישב המלך לאכל ארוחת ערב מפארת פהרגלו, לא היה מסגל להכניס אכל לפיו, באמרו "איך אתענג בשעה שבני סובל ומתענה?...". אבל להם יבש ושתה קיתון של מים. בשפר לחדר השנה, לא היה מסגל להרדם על משת מלכותו, בעת שבנו ישן על הרצפה. ולא נתקרה דעתו עד שנטל מזון ושכב על הרצפה הקרה. למרות כל הפצרות בני ביתו ועבדיו, המשיך המלך בשלו ימים רבים... יום אחד נודע לבן היושב בקלא כי אביו המלך שרוי בצער עליו, וכי כבר כמה חדשים שהוא ישן על מזון על הארץ ובקשי אוכל.

ובכן אם לבן המלך יש לב, על מי כואב לו יותר, על עצמו או על אביו? ברור שכואב לו יותר על אביו! הוא אומר לעצמו - "אני עשיתי שטיות ולכן אני נענש וסובל, אבל מה עשה אבי שעליו לסבל בגללי...".

מה יעשה הבן כדי שאביו המלך החשוב והאהוב יחזר לשמחתו כמו שהיה בעבר? הוא משתדל להתנהג בצורה נאותה, כדי שינכו לו שליש מתקופת מאסרו, והוא עושה הכל כדי להשתחרר כמה שיותר מהר מהפלא. בשכל מחשבתו למען צער מאביו. ואף שידוע שגם הוא עצמו ירויח משחרורו המקדם, עקר תשוקתו לראות את אביו שמח. כך אנו, מפני חטאינו גלינו מארצנו, אבל הקדוש ברוך הוא שרוי אתנו בניו אהובין בצער. ואמנם, למרות הצרות הרבות שאנו עוברים מבית ומחוץ, שהם תוצאות של חרבן בית המקדש, אנו מצטערים יותר על צערנו של אבינו שבשמים שצאלץ להצטער בגלל עוונותינו. פאשר אנו מתקנים את עצמנו, בוכים ומתאבלים על חרבן הבית, אנו בעצם מזרזים את התהליך של החזרת כבוד שמים לאיתנו, שאבא שבשמים יחזר להיות שמח (אוצרותינו - מועדים).

למפלת ומשלם את החוב החדשי. בעלת המפלת ידעה שהוא כמו שעון שנוצרי יגיע מידי חדש וישלם, לא היה צריך תזכרת ולא לרדף אחריו החוב היה משלם בזמן.

והנה חדש אחד הגיע ה-15 והלה אינו מגיע. עובר יום ומואמה, גם לבוא את החנות הוא לא בא דהינו גם לקניות השוטפות איננו. היא מסתכלת בחשבון ורואה חוב בסך 891 ₪. היא לא ידעה את מקום דירתו רק את שמו ויותר מזה לא ידעה.

לאחר מספר ימים מגיע למפלת גבאי של אחת מקפוזת הצדקה בשכונה ושואל אותה האם פלוני היה קונה פאן, היא השיבה בחיוב. הגבאי שואל האם הוא היה חייב לך כסף? אכן! היא משיבה.

מספר לה הגבאי דבר מדהים ביותר. לפני מספר ימים הוא חולס בלילה

המשך מוסר עם סיפור

בעלת הקנות פותחת את הפנקס ואומרת שיש חוב בֶּסֶךְ 891 ₪. אומר לה הגבאי בטוחני בדבר שהחוב הוא אחר הוא חזר עליו מספר פעמים בֶּסֶךְ 896 ₪. בעלת המפלטת החליטה לבדק בעוד מקום אולי כתוב, לאחר חפוש קל היא מצאה פתק נוסף ובו היה כתוב שאותו יהודי חייב עוד 5 ₪. גבאי הצדקה התרגש מהספור עד מאד הנה עומד יהודי פשוט, אשר הקפיד במשך חיייו לא להשאיר חוב לאף אחד זכה לבוא אחריו מותו כדי שלא ישאר לו שום חוב וישגם על ידו? היה זכוי הרבים.

מעלת ההתמדה בכל המישורים היא זכות עצומה וערוכה להצלה בכל התחומים.

שבת שלום ומבשרך.

שהגיע אליו יהודי לא מפר והציג את עצמו בשם פלוני, תוך שהוא אומר לו שהוא נפטר מן העולם, ואין הוא יכול להפגש לגן עדן, כיון שיש לו חוב של 896 ₪ למפלטת מינה' בירושלים. והוא מבקש מאותו גבאי של קפת הצדקה שייעשה לו טובה מאחר והוא היה תורם לקפת הצדקה הוראת קבע קבועה שיטפל בענין החוב.

וממשיך ומספר הגבאי בראשונה לא יחסתי חשיבות לדבר, אמרתי חלומות שוא ידברו. אבל בליילה השני שהיא נגלה אלי שוב החלטתי לבדק בהוראות קבע של הקפה מה קורה עם פלוני, וגלית שאכן היה לו הוראת קבע מדי חזר ובאותו הדין הפסקת ההוראת קבע. התקשרתי אל הבנק לבדוק סבת הדבר, ונאמר לי כי היהודי הנ"ל נפטר, ומחמת זאת הפסקו כל ההוראות קבע בתשבון, ומיד הבנתי שיש דברים גנו בחלום, לכן באתי לקאן לבדק את ענין החוב.

המסעדה
מקום רחב עמוק "בית אומר"
מסעדה מרכזית ליד המגדל הלבן

יש אזכרה
לאחד מיקירכם?

בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
תרו שותפים להאכיל למעלה מסאה ועשרים איש לעילוי נשמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

הציה להיות שורת
באחזקת תורה של
למעלה מ- 120 אברים?

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
מציע לכם שזתפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

שמירת הלשון
מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"לשון מדברת גדולות"
(ההילים י"ב, ד')

שלוש לעם ישראל היקרים והחביבים. נשאלתי מאת יהודי העובד למחיתו, וידוע שה' יתברך איתו, ושפרנסה זה דבר שקצוב מלמעלה, וכמה יצליח זה ממנו והלאה. והכל בידיים של בורא עולם, שהוא האב הטוב והמושלם. וכעת הוא עומד בניסיון מאוד גדול, ולכן הוא רוצה לדעת ולשאול. במקום עבודתו יש מנהל, שאת לשונו הוא מגלגל, ומדבר סרה על אחרים, וכך את כבודו רוצה להרים. ומנצל את מעמדו, ללעוג לעובדים לצידו. וכיון שהוא המנהל של כולם, צוחק ופוגע בעולם. ורוצה שאיתו נשתתף, ושנעשה את זה בכיף. וכשאומרים לו שהדברים אסורים, הוא מאיים במכתב פיטורים, ואיני יודע מה לעשות, האם לדבר או לחשות.

ועניתי שאיסור לשון הרע חמור מאין כמותו, וצריך להמנע גם אם יקפח פרנסתו. וכך כתב רבי ישראל מאיר הכהן, שעל עם ישראל בתורתו הוא מגן, ובספרו 'חפץ חיים' הנפלא והמדהים (כלל א' הל' ו'), את חומרת לשון הרע בכלולו הוא מפנים. שאפילו אם יסלקו אדם מעבודתו, ולא יהיה לו לפרנס את בני ביתו, אסור לו לספר לשון הרע על אחר, ולומר דברים רעים על החבר. שאסור לעבור על איסור לאו, כדי לפרנס את אהוביו. ואף אם בגלל זה יצטרך לחזר על הפתחים, אין לדבר לשון הרע על אחים. כי לא נוכל להתיר איסור תורה, וכל שכן דבר חמור ונורא (משנ"ב סי' תרנ"ו ס"ק י"ד). ובפרט שיש עוד הרבה עבירות, שבאיסור לשון הרע נכללות (במ"ח שם סק"י). ואפילו על איסור מדברי סופרים אסור לעבור, גם אם יצטרך את כל רכושו למכור. ולכן צריך לתת את כל אשר לו, ולא לעבור על איסור דיבור לשון הרע על חברו (שם, ש"ע י"ד סי' קנ"ז ס"א ברמ"א).

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 077-2222-069 שלוחה 3 ואחר כך הקש 1. כמו כן ניתן להשיג את הקונטרס החדש המרהיב ביופיו 'ואהבת לרעך כמוך' ללימוד הלכות שמירת הלשון למשך יום 40 בטל. 052-768-3816

פניני הדף היומי
מאת הרב ירון מרדכי זכאי שליט"א

לשקר בשביל להציל את הנפש

אמר רבה מה לו לשקר (בבא בתרא דף ל"ב)

בסוגיותנו מובא מעשה באדם שאמר לחבירו מה אתה עושה בקרקע ששיתך לי, ענה לו מחזיק הקרקע אמנם הקרקע היתה שלך בעבר ואני קניתי אותה ממך ויש לי שטר מכירה, וכשהגיעו לדין תורה בבית דין טען המערער שזהו שטר מזויף, ואז התקרב המחזיק בקרקע לדין רבה ואמר לו בלחש אמנם זהו שטר מזויף אבל היה לי שטר אמיתי והוא אבד ובכדי שלא יהיה מצב שאגיע לבית דין בלי שטר זיפתי שטר חדש במקום השטר שאבד ומבואר בגמרא מעשה נוסף שדומה למעשה הראשון באדם שנתבע את חבירו שהוא הלווה לו 100 זוזים והוציא שטר הלוואה ואמר לו הנתבע שזהו שטר מזויף, ואז נגש התובע ואמר לדין שאמנם זהו שטר מזויף אבל היה לו שטר אמיתי.

ובשני המקרים רבה פסק לטובת בעל השטר ומשום שיכל לטעון כל הזמן שזהו שטר אמיתי, והנה לכאורה ממקרה זה משמע שאדם יכול להוציא כסף שחבירו חייב לו אף שהוא משתמש בטענות שקריות, ואמנם בשו"ת הרשב"א (חלק ג' סימן פ"ג) הביא את דברי סוגיותינו וכתב שחוק לרעו של אברהם אבינו שיאמרו דברי שקר ואף שעלולים להפסיד וכמו שכתוב בבבא (צפניה פרק ג'): "שארית ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב" וטעם בסוגיותינו הוא משום שיש לו מיעוט דהינו שאם רצה לשקר יכול לטעון טענה יותר חזקה שהיא נראית אמיתה יותר ולכן אין כוונת סוגיותינו שמותר לשקר בשביל להוציא מחבירו אלא אף שטוען כן מאמינים לו משום מיעוט שאם לא נאמר כן, וכי יהיה מותר לאדם לזיף שטר אלא ודאי שנאוי השקר ואהובה האמת.

ובפרט שמדובר שהשקר נעשה בבית דין שעליו נאמר הפסוק: "מדבר שקר תרחק" ומשום שבבית הדין האמת צריכה לצאת לאור ולא יתכן שישתמשו בשקרים, וכן פסק בשו"ת אגרות משה (יורה דעה חלק ג סימן ג) ואמנם מחוץ לבית דין ישנם מקרים שמותר לאדם להוציא את כספו שנמצא אצל חבירו גם אם יצטרך להשתמש בלשון שקר, וכן אנו רואים במעשה המובא במסכת יומא (דף פג) בכמה חכמים שהפקידו אלו כספם אצל אדם שנקרא כידור וכשבאו אליו שיחזיר הכחיש וטען שלא קבל מהם ועקבו אחריו וראו שאכל עדשים ולאחר מכן באו לאשתו ואמרו לה שבעלה שלח אותם בכדי שהיא תחזיר להם את הכסף שהפקידו אצל בעלה והוסיפו ואמרו לה שבעלה אמר להם סימן שבאותו היום אכל עדשים וכשהיא שמעה זאת הוציאה את הכסף ונתנה להם. שבת שלום!

המעוניין לרכוש את הדיסק אנוני על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה